

VERGİDE GÜNDEM

M. FATİH KÖPRÜ fatih.kopru@tr.ey.com
www.vergidegundem.com

Vergi borçları yeniden yapılandırılıyor

TBMM'DE BİR TORBA YASA TASARISININ GÖRÜŞMELERİ DEVAM EDİYOR. KESİNLEŞMİŞ VERGİ VE VERGİ CEZALARI İLE GECİKME FAİZİ VE GECİKME ZAMMI GİBİ ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI TASARININ 75'İNCİ MADDESİNDE YER ALIYOR. BU HAFTA BU MADDE KAPSAMINA HANGİ ALACAKLARIN GİRDİĞİNE, YAPILANDIRMA İÇİN BAŞVURU SÜRECİNE VE ÖDEMEYE İLİŞKİN DÜZENLEMELERE DEĞİNDİK.

Gazetelerdeki "En kapsamlı vergi affı yolda", "Dev af paketi Mecliste", "Tarihin en kapsamlı vergi ve ceza affı tasarısı geliyor" başlıklarını hatırlarsınız. Bunlar 2 Haziran günü Meclis Başkanlığına sunulan ve bazı kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasını içeren yasa teklifiyle ilgiliydi. Teklif daha sonra başta Soma maden faciasıyla ilgili düzenlemeler olmak üzere birçok yasadaki değişiklikler içeren torba tasarısı ile birleştirildi. Tasarı uzun süren görüşmeler sonunda Plan Bütçe Komisyonunda kabul edilerek Genel Kurul gündemine alındı.

Af ve yeniden yapılandırma denince aslında en son 2011 yılında çıkan 6111 sayılı yasa aklımıza geliyor. Bu tasarı ile 6111 sayılı yasa karşılaştırılırsa kapsam olarak onun çok gerisinde olduğunu söyleyebiliriz. Örneğin 6111 sayılı yasadaki kesinleşmiş bazı alacakların yeniden yapılandırılmasının yanında;

- Matrah ve vergi artırımı,
- Stok ve sabit kıymet düzeltmeleri,
- İnceleme ve tarhiyat safhasındaki alacaklara ilişkin kolaylıklar,
- Dava aşamasındaki alacaklara ilişkin kolaylıklar, yeri alıyordu. Bu tasarıda ise yukarıdakilerin hiçbirinin olmadığı,

ğını, sadece bazı kamu alacaklarının yeniden yapılandırılması ile kasa ve ortaklardan alacaklara ilişkin bir düzeltme imkanının getirildiğini görüyoruz. Hatta tasarıda af olarak nitelendirilebilecek olan da sadece bu kasa ve ortaklardan alacaklara ilişkin düzenleme.

Yazımızı hazırladığımız tarihte 148 maddelik tasarinin 82 maddesi görüşülüp kabul edilmişti. Bu nedenle bu yazımızda sadece tasarinin 75'inci maddesinde yer alan; Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergi, vergi cezaları, gecikme faizleri ve gecikme zamları ile diğer bazı idari para cezalarının yapılandırılmasına ilişkin düzenlemeleri ele alacağız.

VERGİ, CEZA VE FAİZLER

30 Nisan 2014 tarihinden önceki dönemlere ilişkin olan vergiler ve vergi cezaları ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zamları yeniden yapılandırma kapsamına giriyor. Aynı tarihe kadar verilmiş olan beyannameler üzerinden hesaplanan vergiler ve vergi cezaları ile bunlara bağlı gecikme faizi ve gecikme zamları da yapılandırma kapsamında. Ancak 2013 yılına ilişkin gelir vergisi ikinci taksitinin kapsama girmediği tasarıda açıkça belirtiliyor.

Ayrıca, 2014 yılına ilişkin olarak 30 Nisan 2014 tarihinden önce

tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları da (2014 yılı için tahakkuk eden motorlu taşıtlar vergisi ikinci taksiti hariç) yasa kapsamında yeniden yapılandırılacak. Son olarak aynı tarihten önce yapılan tespitlere ilişkin olarak vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları da kapsamda.

EMLAK VERGİLERİ

En başta yasa teklifinde olmakla birlikte Komisyonunda yapılan değişikliklerle belediyeler tarafından tahsil edilen bazı vergiler ve hizmet bedelleri de yeniden yapılandırma kapsamına dahil edildi. Bunlar arasında; emlak vergisi, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı, çevre temizlik vergisi, belediyelerin su kullanımından kaynaklanan alacakları, büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin su ve atık su bedeli alacakları yer alıyor. Bunlara bağlı cezalar, gecikme faiz ve gecikme zamları da yapılandırma kapsamına giriyor.

İDARİ PARA CEZALARI

Sadece vergiler değil, tasarıda uzun uzun isimlerine yer verilen kanunlar kapsamında kesilmiş olan idari para cezaları da yapılandırma kapsamına giriyor. Örneğin seçmen kütüğünde kaydı ve sandık listesinde oy kullanma yeterliği bulunduğu halde mazeretsiz olarak seçimlerde (genel seçim, mahalli idareler seçimi veya halkoylamaları) oy kullanmayanlara kesilen cezalar yeniden yapılandırılacak.

Bunlardan başka, trafik cezaları, Karayolları Taşıma Kanunu'nda sayılan fiiller dolayısıyla taşımacılara kesilen idari para cezaları, yoklama kaçağı, sevk

edilen kıtaya katılmayan ya da geç katılanlara Askerlik Kanunu kapsamında kesilen idari para cezaları da kapsama giriyor.

Diğer taraftan Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında kesilen idari para cezaları ile yayın hizmeti ilkelerine aykırı yayın yapan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara kesilen idari para cezalarının da kapsama girdiğini hatırlatmak isteriz.

KESİNLEŞMİŞ OLMALI

Yukarıda yer verilen kamu alacaklarının yapılandırma kapsama girmesi için öncelikle kesinleşmiş olmaları gerekiyor. Tasarıda kesinleşme şartına yer verilmeyle birlikte, alacağın kesinleşmesinden ne anlaşılması gerektiğine ilişkin bir açıklama yapılmıyor. Bu tasarı aynen yasalarsa, çıkarılacak tebliğde, 1 numaralı KV Tebliği'nin örtülü sermaye ile ilgili açıklamaların yer aldığı bölümündekine benzer bir tanım yapılmasını bekliyoruz.

CEZALAR SİLİNİYOR

Kapsama giren kamu alacaklarının yapılandırılması nasıl oluyor? Cezalar siliniyor mu, vergi aslında indirim var mı gibi sorular soruluyor. Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş olan veya ödeme süresi henüz geçmemiş vergi aslı veya vergi aslına bağlı olarak kesilen cezalarda (vergi ziyai cezası) herhangi bir indirim söz konusu değil. Bunların tamamının ödenmesi gerekiyor.

Yeniden yapılandırma sadece, kapsama giren kamu alacaklarına ilişkin hesaplanan gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacaklar için bir sonuç doğuracak. Buna göre gecikme faizi ve zammı gibi alacaklar yerine, Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar yurtiçi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak

hesaplanacak tutarın ödenmesi durumunda, gecikme faizi ve zammı gibi alacaklar silinecek. Ancak bunun için yasanın belirtilen sürede başvuru yapılarak, hesaplanan borcun tamamının yasanın öngörülen şartlarla ödenmiş olması gerekiyor. Ayrıca bu hükümden yararlanmak isteyen borçluların dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları gerektiğini de hatırlatmak isteriz.

USULSÜZLÜKLERDE YARISI

Yasanın yayım tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş olan, vergi aslına bağlı olmaksızın kesilen vergi cezalarının (usulsüzlük ve özel usulsüzlük gibi) ise yarısı siliniyor. Bu haktan yararlanabilmek için tasarıda belirtilen sürede başvurulması ve söz konusu cezaların kalan yarısının yasadaki şartlar dahilinde ödenmesi gerekiyor.

BAŞVURU

Kanun tasarısının Mecliste görüşmeleri devam ediyor. Bayram öncesi 82'nci maddeye kadar gelenebildiği düşünülürse, bu yasanın tamamının kabul edilmesi ve ardından Cumhurbaşkanının onaylaması durumunda Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesi ağustos ayı içerisinde olacak gibi görünüyor.

Bu durumda kesinleşmiş borçlar için ekim ayının sonuna kadar (yayımla izleyen ikinci ayın sonuna kadar) başvuruda bulunması gerekiyor.

TAKSİTLE ÖDENEBİLECEK

Yapılandırma kapsamında yeniden hesaplanan tutarın taksitle ödeme imkanı var. Bunun için başvuru sırasında altı, dokuz, 12 veya 18 eşit taksitte ödeme seçeneklerinden birinin tercih edilmesi gerekiyor. Bu durumda ödenmesi gereken tutar;

- Altı eşit taksit için (1,05),
- Dokuz eşit taksit için (1,07),
- 12 eşit taksit için (1,10),
- 18 eşit taksit için (1,15),

katsayısı ile çarpılıyor ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ödenecek taksit tutarı hesaplanıyor.

Taksitle ödeme seçildiğinde ilk taksitin yasanın yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar ödenmesi şart. Buna göre yasa ağustos ayında yayımlanırsa ilk taksitin kasım sonuna kadar ödenmesi gerekiyor. Diğer taksitler ise izleyen her ay değil, ikişer aylık dönemler halinde (Ocak/2015, Mart, Mayıs, Temmuz ...) ödenecek.

TAKSİTLERİ AKSATMAYIN

Bir takvim yılında ikiden (2014 takvim yılı için birden) fazla taksit süresinde ödenmez veya eksik ödenirse yeniden yapılandırma hakkı kaybediliyor. Taksitlerin bundan daha az aksatılması durumunda ise belli şartlarla yeniden yapılandırma hakkı devam edecek. Buna göre ödenmeyen veya eksik ödenen taksitlerin gecikme zammı oranında hesaplanan geç ödeme faizi ile birlikte son taksiti izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi durumunda yapılandırma hakkı kaybedilmiyor.

Ayrıca gelir ve kurumlar vergileri (stopaj dahil) ile KDV ve ÖTV'yle ilgili yeniden yapılandırma talebinde bulunanların taksit ödeme süresi içinde bu vergiler dolayısıyla tahakkuk eden vergilerini de zamanında ödemeleri gerekiyor. Aksi halde yapılandırma haklarını kaybedecekler.

Gelecek hafta yasa tasarısının son durumu hakkında bilgi verdikten sonra kasa ve ortaklardan alacaklara ilişkin af düzenlemesi ile gümrük, SGK gibi diğer bazı kamu alacaklarıyla ilgili yapılandırma konusuna değineceğiz.